

Aftryck ur Östgöta Correspondenten n:r 125 A och B för lördagen den 24 okto...

Vardagstryck

National Library
of Sweden

Östgöta Correspondenten.

Aftryck ur Östgöta Correspondenten Nr 125 A och B för Lördagen den 24 Oktober 1885.

Sverige och Norge.

Svenska Dagbladet för den 12 Oktober frågar med anledningen af de uppkända fridsfrågarna emellan Sverige och Norge, hvad är att göra? För bevarandet af frågan ingår Dagbladet i hvarje handa kommentarier, hvarvid de politiska rörelserna såväl inom Danmark som Norge och Sverige parallelliseras eller sammanföras, hvarvid Dagbladets fråga väger ut till den, "huru vida ej dessa rörelser förtiga efter gemensam plan eller rättare efter ett tyft, men derför ej mindre betydelsefullt afstaf?"

Såsom svar på denna fråga antager Svenska Dagbladet, att den största samfälligheten utan allt tvifvel råder inom interörerna af de revolutionära elementen, hvarrefter tidningen sluttligen kommer till en ny tredje fråga eller huruvida Norge å sin sida anser unionens bibehållande som ett lifsvillkor för utförandet af sina lyssten? Det är också vid tidningens svar på denna fråga, som vi egentligen nu vilja fästa oss. Svenska Dagbladet antager nemligen, att denna affigt icke ingår i den norska wensterns affigt, i hvilken uppfattning vi likväl tro att det — Svenska Dagbladet — bedömer och ser saken från en reban till och med långt för detta fördisfriden sländpunkt.

I Sverige resonerar folket i allmänhet ganska litet i politiskt; hvarrefter man i Norge nära nog ej resonerar om någonting annat. Politiken tillhör i Sverige umgängeskretsen, i Norge tillhör den gatan. Inom Sverige har man derför vida svarare att få kännedom om de verkliga opinionerna, än i Norge.

Genom i Norge resande och berisfrån återkomna svenskar hafva vi erfarit:

att tänkesättet i Norge hafva efter den norska riksrättsdomen, det absoluta vetots fattiga uppbäfvande, Selmersta ministrens fall och den Sverdrupska ministrens tillkomst, undergått en fullkomlig omkastning; att de norska revolutionärerna, ehuruval med widgade utgifter nu, ganska allmänt önska unionens bestånd;

att de fins emellan ej sällan förklara, att de icke mera hafva någon konung i vanlig mening, utan att det absoluta vetot numera tillhör stortinget, hvarvid också den afgörande magten ligger i dess hand och i ingen annans;

att det norska folkets stråtväg framåt, allt som denna öfvertygelse uppbyggligt widgar sig, blifver allt bestämbar och gifvare; att man, för att skrifa framåt på den fjärlunda nu inflagna stråtvägen, anser unionen med Sverige vara för sig till och med förbelatiga.

För att hålla de politiska lidelserna vid lif anser man sig behöfva Sverige, såsom en motståndare, med hvilken man allt efter behof kan skada det norska folket. För att ej behöfva betungas af en allt för hög militär-budget, ser det med ett visst välbehag sig i Sverige ega en styddsman, som i händelse af krig, skulle komma att för dem kämpa i första ledet, och företrädesvis träffas af utgifterna derför. Annu mera. Ifrån att ha varit den minsta af de tre skandinaviska rikena, spejar man der numera efter att blifva det förnämsta. För att uppnå magten, vill man svenska statsförvaltningens omgestaltning till sig med en lifskällighet med den norska som möjligt. Konungen anser man sig, genom det norska stortingets absoluta veto, redan hafva i sina händer. Inom svenska riksdagen har man jemväl djupa försänkningar, lifalebes och än mera inom den svenska tidningspressen, framför allt inom hufvudstadspresen. Herr Alstrup och hans hejduk i Stockholm arbeta i sådan riktning allt hvad de kunna. Hufvudstadens arbetande klasser beredas af dem till att instundande 4 November manifestera Norges politiska inmarsch i Sverige.

Särskildt skall det norska revolutionära partiet lägga vikt vid, att få en tumme in i Sveriges grundlag, hvilken ännu ej med ett enda ord talar om unionen. Synligt nog fann man för sådant ändamål på, att under den allmänna frasen af lifskällighet med Sverige, förtra lifskällighet öfverläggningsrätt med Sverige inom värt utrikesdepartement.

Lyckas det, så är stråtvägen klappad och klar.

Med de försänkningar som man förfäffat sig inom riket i konungen, regeringen, riksdagen, tidningspressen och de arbetande klasserna, betvivla icke revolutionärerna i Norge, att de skola med segrande pulor och trumpet framgångsfullt intrigera och diskutera sig fram.

Stulle konungen i något fall motsätta sig den Sverdrupska falangens affigter och lyssten, skall man ej underlåta att framställa anspråk, hvarvid stortinget alltid skall weta att gifva vederbörlig kläm.

I sitt tal inför stortinget förlidne år häntydde Sverdrup äfven derpå.

Sådan är de norska revolutionärernas framtidssplan.

De förfmå derför ej unionen mera, utan hafva fast hellre för affigt att begagna sig deraf för ganska vidt gående politiska lyssten. Konungen i Norge är blott konung till namnet.

Enget konung inom Europa är, så vidt vi kunna, förwandlad till en blott dekorations, såsom konungen af Norge.

Begagnande sig af detta förhållande, eller efter omständigheterna dermed hotande konun-

gamaglen der, vill stortinget nu äfven regera — i Sverige.

Sådan är den stråt, hvarpå man i Norge nu slagit in.

Vill svenska folket upprättbålla och rädda sin nationella och politiska sjelfständighet, så måste det besluta sig för att upplösa unionen.

Tullkriget.

Den protektionistiska rörelsen inom riket tager allt mera och mera fart, der till framförligt sporrad af — utlandet. Öfvertygande bevis härf på saknas ej.

Norra Ölands befolkning af olika yrken, såsom jordbrukare, tjenstemän, fabriksägare och handlande, har, enligt Barometern, tillstånd Ölands representant vid riksdagen, ledamoten af Andra kammaren, hr A. P. Danielson en skrivelse för sistlidne 21 Oktober, så lydande:

"Till riksdagsmannen A. P. Danielson: Vårt jordbruk bär namnet: "landets modernärning" — derom äro alla meningar, huru olika de i öfrigt än äro, öfverens; och så länge det blott är fråga om namn, möter aldrig någon betydligare opposition.

Såvida detta namn utgör en sanning, borde väl derutaf följa, att denna näringsgren, på hvilken alla andra yrkens, eller med andra ord, hela nationens välfärd hvilat, skulle värdas framför alla andra, ty annars vore det ingen "modernärning". Denna slutsats måste ovilkorligen vara logiskt riktig.

Att jordbruket också i verkligheten, således icke allena "till namnet, utan äfven till gagn", utgör vår betydligaste näringsgren, bevisas likväl bäst derigenom, att — utan att vi derför kunna åberopa bestämda statistiska siffror — millioner människor dermed äro fästade, under det hvar och ett af samhällots mångfaldiga andra yrken enlast representera åtskilliga tusende personer.

Inför Eder, herr riksdagsman, behöfva vi ej beskrifva jordbrukets, eller rättigare, jordbrukarnes närvarande tillstånd. Ni har sjelf värt upp och blifvit uppfostrad bland dess mödor, och med uppmärksamhet följt de särskilda stadier, i hvilket det under olika tider inträffat. Det är för Eder — som af Eder landsmän erhållit det, på ett både samvetsgrant och lysande sätt värdat förtroende, det högsta en enskild medborgare kan erhålla, nemligen att i riksförsamlingen förässa talan — mera bekant än för många andra, att jordbrukets idkare, större som mindre, under senaste årtiondet, steg för steg, dag efter dag, nedsjunkit i en allu djupare fattigdom. De hafva beklagligtvis nödgats öfvergifva det naturliga och med glädje eftersträfvade föremålet i all verksamhet: välfärd; det är numera blott den sorgliga "kampen för tillvaron", som sysselsätter dem. Den frågan framställer sig också: hvar skall det slutligen stanna? Om jordbruket går under i denna kamp — huru kommer det sedan att gestalta sig med alla andra yrken, när grundvalen för deras bestånd är rubbad eller krossad? Skall Sverige — det skalden benämner "Europas rid-darhus" — i verkligheten icke bli något annat än — Europas fattighus?

Frågorna äro icke i närvarande stund obehöriga. Svenska folket står nu, ehuru inga yttre fiender hota, på en viktig vändpunkt i sin historia — vida mera ödesdigert, än den det intog efter slaget vid Pultava, eller den, som blef det anvisadt vid det tillfälle, då Bottniska viken, i följd af en halstarrig politik, upphörde att slå sina vågor emot endast svenska stränder. Krigets favor hafva visserligen icke denna gång, vid konernas dån, förkunnat ankomsten af en sådan händelse; men nöden har — ty, såsom en tjuv anstår — stulit sig in i svenska bygder och ifrån bondens hem förgat, dels barnen, att i främmande världsdelar söka den utkomst, som en kär fosterbygd vägrade lemna, samt dels frid och trygghet, hvilka alltid för togo lagfart på ett svenskt bondehem. Mot den fienden, som med hvarje år blir allt starkare, är det hög tid att sätta sig i försvarstillstånd, och för detta ändamål använda alla våra krafter och vapen — sanningens, rättvisans och ljusets — ty annars blir han öfvermäktig. Ty om och när detta en gång inträffat; när bonden måste stanna sin plog för att överksam, samt nedtryckt under eländet, åskåda sitt lands undergång — då vore det för sent att söka räddningen, för sent att erkänna misstagen af de meningar, som nu hindra jordbrukarens lifsberging.

Botemedlet mot det onda är endast ett, och detta vore, att bonden får så betaldt för sitt näringsfångs produkter, att han förmår uppehålla det mödosamma yrket, förmår att inköpa af andra näringsgrenars alster och lit, samt fullgöra de afgifter, som äro nödiga för statens bestånd och förvaltning, till hvilka han, proportionsvis mest af alla, måste på ett eller annat sätt bidraga. För ett sådant ändamål är nödvändigt, att skyddstull för jordbrukets förnämsta produkter, spannmål och rotfrukter, infördes, ty han förmår aldrig att ur sin frusna torva frambringa sådana skördar, ett sydligare luftstreck lemna. Med frikostig hand har svenska riksdagen, dels genom undervisningsanstalter och dels genom erbjudande af penninglösn, sökt upphjelpa jordbruket. Allt skulle dock vara ändamåls-löst, om icke derjemte utvägar vidtoges, så att kunskaerna kunde tillfredsställa äfven

de materiella behoven, och så, att de kunna skördarna ej fölle i sådant vappris, att de ej kunna betala länen.

Huru klar denna nödvändighet än framstår, finnes det dock en mängd yrken, hvars förspråkare, förbiseende, att jordbrukets välfärd äfven är deras, motsätta sig en sådan förändring i vår ekonomiska lagstiftning. Dessutom finnes det en stormagt, som i allmänhet har samma tänkesätt, nemligen tidningspressen, af hvilken man dock hoppades både opartiskhet och insigt. Men skället till en så ogynnsam omständighet, som i sistnämnda fallet, är antydlig beror deraf, att tidningar utgifvas uteslutande i städerna, eller bland en befolkning, som konsumerar jordbrukets alster och hvars tillfälliga fördel är att få dessa för godt pris. Huru aktningvärd en tidningsutgivare än kan vara, tager han, i likhet med alla andra människor, intryck af sin dagliga omgivning. Om en tidning finge tryckas på landsbygden — huru olika skulle ej då dess "tendens" i detta fall blifva mot den, som nu är inom periodiska pressen rådande!

Om vi hemta exempel från andra länder så finna vi, att dess jordbruk, ehuru vida mindre i behof af skyddstull än vårt, likväl åtnjuter sådan. I Tyskland t. ex., utgör skyddstullen för råg 3 mark pr 100 kilogram, eller ungefär 22 öre för svenskt skålpund, hvilket, om rågen anses väga 13 1/2 lipund, utgör nära 3 kronor pr svensk tunna. Om Tyskland behöfver och befinnet sig väl af ett sådant skydd, hvarför skulle vi ej göra det? Om äfven vi satte en gräns för det öfverflöd af utländskt vara, som så nedsätter våra egna produkter, att de ej förmå bära den kostnad, som med deras frambringande är förenad — hvilken skada kunde väl detta förorsaka? Huru afvigt förhållandet blir, synes bäst deraf, att om en svensk bonde, som likväl kämpar med större svårigheter är en tysk, bestående förnämligast i ett hårdare luftstreck, sänder till Tyskland en tunn råg, så skall han för denna fördel betala 3 kronor; men om den tyske jordbrukaren deremot aflåter en sådan kvantitet spannmål till Sverige, så betalar han — intet.

Ett bland skäl för "frihandels" försvar åberopas ofta, och detta lyder så, att en sådan åtgärd som här är nämnd, skulle vara skadlig för den mindre jordbrukaren. En större osanning — eller ett större "misstag", om man så vill — har aldrig blifvit uttaland. Ty är det fråga om en "mindre jordbrukare", så måste han, enligt sakens natur, ha proportionsvis precis samma nytta af åtgärden som en större. Är det en jordbrukare, som sköter sin jord på det sätt, att han, utan att producera något annat af jordbrukets alster, i regeln, och således ständigt köper spannmål — så är han ingen verklig jordbrukare, utan antingen en odåga eller — en skogsförstörare, tvenne yrken, som kunna anses inneha lika heder och värdighet. Frågan om skyddstull är således framkallad icke af, såsom det heter, "egendomsintresset", utan af en nationel nödvändighet.

Med anledning af dessa förhållanden och med kännedom deraf att Ni — hr riksdagsman — är, och förtjenar att vara en bland de mest inflytelserika representanter vid riksdagen, hafva underertecknade tänkt ubedja oss, att Ni ville verka för den goda saken, nemligen för införande af skyddstull för spannmål och rotfrukter, bland de senare hufvudsakligast potatis. — Vi anhålla derför, på det att flera än vi af Ölands innevägnare måtte sättas i tillfälle att afgifva sitt yttrande i frågan, att Ni behagade anmoda samtliga kommunalstämmodförändarna på Öland, att, på utlyst stämma inom hvar sin socken, inhämta allmänhetens mening. Vi äro öfvertygade, att Ölands befolkningen — omkring 40,000 människor — skall gilla våra åsikter. Utom den betydelse uttrycket af en sådan människomassa i och för sig skulle innebära inför regeringen och riksdagen, framstode äfven bland den några tusende af dessa småbönder eller "mindre jordbrukare", hvilka nu, alldeles mot sin vilja, begagnas såsom vapen af "frihandels" sakförare, och hvilka således blifva i tillfälle att reservera sig mot ett sådant användande.

Emellan de vexlande intryck regeringen, i följd af petitioner af de mest motsatta syften in fråga om skyddstull, måste försättas, vore det, enligt vår tanke, nödvändigt att inlägga ett kraftigt votum, och ingen lär väl kunna förneka, att ej en utsago af 40,000 människor skulle utgöra ett sådant.

Om samtliga protokollen från kommunalstämmorna blefvo till Eder insända under November månad, till hvilket ordförändarna deri torde erhålla uppmärksamhet, kunde de möjligen användas vid nästa riksdag, då fråga om skyddstull för spannmål antagligen änyo förekommer."

(Underskrifter.)

I Wadstena läns tidning förtälldes nyligen ett rykte af ganska öfverraskande egen-skap.

Tidningens meddelande lydte sålunda: "Här önska vi att man inom regeringskretsarne, enligt hvad olika underrättelser samstämmigt gifva vid handen, låter förstå, att man ej längre vill spjerna emot, så framt landet visar att det verkligen vill hafva nya och höjda tullar. Särskildt fästa vi oss vid ett yttrande i denna anda, som för få veckor sedan föll af en hög embetsman, som visserligen icke är ledamot af

statsrådet, men hvilkens åsigt i denna fråga vi tro utöfva ett högst väsentligt inflytande på regeringen, nämligen generaltulldirektören Bennich. Derom interpellerad svarade hr B., att han med jemmod skulle finna sig i riksdagens beslut, om detta utfölle i protektionistiskt syfte. Hr generaltulldirektören medgaf nu, att andra europeiska länders höga tullsatser nog kunde synas berättiga Sverige att ändra sin tullpolitik.

Då hr generaltulldirektören med all säkerhet är en man, hvilken ej tänker ett och säger ett annat, anse vi denna hans utsago böra tillmätas icke så ringa värde i och för bedömandet af de på högsta ort numera rådande åsigtarna."

Efter att Norrköpings tidningar för den 21 dennes återgivit detta Wadstena läns tidnings meddelande, kommenterar Norrköpings Tidningar uppgiften med följande tankvärda ord:

"Vi kunna ej bedöma, huru pass grundade ofvanstående uppgifter äro. Hålla de streck, skulle "regeringskretsarne" alltså ingalunda, såsom Stockholms Dagblad antyd, betrakta den i görningen varande stora tullpetitionen såsom "nära nog en förölämpning", utan med älskvärdaste bonhomie rätta sig efter hvad det trogna folket vill och önskar.

Nå, större omslag har man sett förr, och vi skola visserligen ej vara de, som känna oss bedröfvade deröver, hur föga sympatier vi för öfrigt hysa för den nuvarande regeringens skaplyne. Glädjande skulle det äfvenledes vara att finna den gamle frihandelsvetaren och generaltulldirektören Bennich ett, tu, tre förvandlad till — protektionist. En märkligare metamorfos skulle världshistorien näppeligen hafva att uppvisa. Men hur dyrbar än en sådan förändring skulle vara såsom utgörande ett upplyftande bevis på sanningens slutliga seger inom ett människobrot, lära den väl i och för sig föga betyda. Den protektionistiska majoriteten, om den finnes, gör sig nog gällande, oberoende både af hvad regeringen eller generaltulldirektören tänka i dessa ämnen, och den sistnämndes inflytande såsom parlamentarisk personlighet lär vara numera knappast vara detsamma som förr.

Frågan om den famösa tolkningen af mellanrikslagen, hvilken helt visst skall låta höra af sig äfven vid denna riksdag, är för öfrigt en angelägenhet, hvilken synes allra mest böra tilldraga sig hr generaltulldirektörens uppmärksamhet samt torde hos honom ställa sjelfvaste tulltaxan i skuggan."

Så långt Wadstena läns tidning och Norrköpings tidningar.

Äfven vi sakna kännedom om de grunder, hvarpå Wadstena läns tidning stöder sin uppgift. Bekräftar sig densamma emellertid, så vittnade väl det om, att alla de försök misslyckats som h. ex. Themptanier och generaltulldirektör Bennich gjort — t. ex. vid besöket vid Ankarstrum, — för att sätta en kontradress i rörelse emot den nu inom riket cirkulerande protektionistiska adressen, samt att de nu slå till reträtt.

I Svenska Dagbladet för den 19 Oktober förekommer en insänd uppsats af följande ordalydelse:

I tullfrågan.

"Uti ett nummer af Svenska Dagbladet lästes för en tid sedan att nästa riksmöte torde i synnerhet blifva en tullriksdag. Att frågor om skyddstullar och i synnerhet om skydd för modernärningen, jordbruket, skola förekomma nu åter igen torde få anses för gifvet; lika så torde ock någon hjälp i form af tull på den utländska spannmål som hit infördes komma jordbrukaren till del. Men fråga är huruvida den låga tullats, som vid förliden riksdag föreslogs, numer kan hjälpa. Insändaren här af har i många år varit bosatt på landsbygden och har derunder haft tillfälle se landbrukarens ställning i verkligheten. Redan under de år då rågen gälde 13 kr. och hvetet 17 å 18 kr. för tunnan blef intet öfver, och hur skall det då se ut ett sådant år då priset är respektive 10 och 13 kr? Man och man emellan höres derför nu, att vår tull på utländskt vara bör icke understiga Tysklands och Frankrikes. Fara torde dock vara, att ens Andra kammaren med en sådan sammansättning, som den nu har, skall gå in på denna högre tull vid nästa års riksdag. Dock tröstar man sig dermed att det en gång blir nya val, då "andarne" skola än noggrannare prövas. För den patriotiska hållning ett fåtal af pressen intagit står insändaren jemte många liktänkande här uti stor tacksamhet. Bedraga icke alla tecken, så skola nog våra frihandels-tidningar få på nyarett skåda "hur landet är beläget".

Sörmland i Oktober 1885.

En icke landbrukare.

Svenska Dagbladet tillägger härvid: "Härtill några ord. Det synes vara temligen klart, att tullsatsernas åsättande lika väl som deras storlek beror derpå, huruvida tullskyddsvännerna i riksdagen kunna bygga på en fast majoritet. Att så icke hitills varit förhållandet beror åter derpå, att landtmannapartiets ledare och deras tidningsorgan gjort sitt bästa att undertrycka tullreformen till förmån för sin agitation i grundskattefrågorna. Och icke nog med det, de hafva ock uppjudit alla krafter för att vid riksdagsmannavalen få in personer i kamrarna som varit benägna att lydigt följa denna po-

litik, och följden har blifvit att jordbrukarne — trots deras representanters sammanslutning i ett — "landtmannaparti" — i åratl måst undvara representanter för sina viktigaste intressen. Insändaren har påpekat de enda verkamma botemedlen: folkombud som oafsedt "parti" vilja gagna landet och de landsförderliga partitidningarnas uppsägning vid prenumerationsstiden; "Svältpartiets organ" naturligtvis i främsta rummet.

Nya Dagligt Allehanda för d. 22 Oktober har i en längre artikel tagit till orda, rörande regeringens ställning till de beslutade förändringarna i tulltaxan.

Som man minnes, beslöt senaste riksdag åtskilliga förhöjningar i tullsats, deraf några voro af ganska ingripande betydhet. Detta gälde företrädesvis tullen å läder.

Tullsatsen å *sulläder* och *bindsulläder* samt *höggarfvade* (alunerade) äfvensom *sämskade hudar* och *skinn* har blifvit höjd från 15 öre till 24 öre för 1 kilogram.

Denna industri har förut — såsom N. D. A. visar — blifvit på ett sär-kildt styfunderligt sätt behandlad. Ty icke nog med att den förut gällande tullsatsen för ofvan nämnda varor vid den första franska handels-traktatens ingående 1865 sänktes från 25 öre till 15 öre skälpundet, utan 1868 nedsattes ytterligare tullen på ifrågakvarnede lädersorter till 10 öre, och 1875 lyckades man få detta ringa belopp — endast för att vinna öfverensstämmelse med tullen i Norge! — nedprutadt till 6 öre skälpundet. Denna tullsats blef slutligen vid 1880 års riksdag, vid införandet af det metrisk systemet i tulltaxeberäkningarna, afjennadt till 15 öre pr kilogram.

På några år nedgick då också sulläders-tillverkningen till mindre än hälften af sitt förra belopp.

För öfrigt beslöts vid förra riksdagen tull å inbundna böcker, tryckta på svenska språket, samt å blommor och frukter, hvarjemte tullen höjdes å brännvin och sprit i mindre partier med 15 öre pr liter. Genom trak-taten med Portugal bestämdes angående *vin* att gränsen för den lägste tullen framflyttades från 20 till 21 procent alkohol.

Dessa af riksdagen beslutade bestämmelser hafva nu i dagarne af regeringen sanktionerats att träda i kraft *från och med början af nästa år*.

N. D. A. erinrar, huru som för några månader sedan garfveridkare ingingo till regeringen med en petition, att den beslutade tullen måtte träda i kraft redan under innevarande år. Derigenom skulle tullen ha med-fört ett vida verkammare gagn för industrien, då naturligtvis annars vid nästa års början importörerna fyllt sina lager med utländsk vara till den grad, att tullens verkningar ej förr än långt senare kunna blifva märkbara.

Men genom att afslå denna garfveridkarnes befogade anhållan, visade regeringen sig ej vilja till näringsarnes skydd göra mera än den är "nödd och tvungen".

Hvad verkan regeringens uppträdande förra riksdagen mot spannmålstullarne och dessas deraf beroende afslag haft och komma att hafva på årets spannmålspris, må kunna slutas af nedanstående upplysningar, som visa den *oerhödda ökningen i spannmålsimport*, som i år egt rum. De statistiska siffrorna med-dela i det fallet följande för våra jordbru-kare föga hugnesamma uppgifter:

Under innevarande års nio första måna-der hafva till Sverige införts 29,952,455 kilogram hvet, 7,473,303 kg. korn och 128,582,178 kg råg (hvaraf på Stockholm ensamt komma ungefär 37 1/2 millioner kg) samt 23,405,500 kg hvetmjöl och 19,180,820 kg rågmjöl. Under motsvarande tid af sist-lidet år (då den omalna spannmålen upptogs i kubikmeter), infördes 43,068 kubikmeter hvet, 12,688 kubikm. korn och 151,433 kubikm. råg samt 23,663,728 kilog. hvet-mjöl och 14,234,423 kg rågmjöl. Då nu en kubikmeter råg kan beräknas väga i medel-tal omkring 700 kilogram, torde rågmjölens under de nio första månaderna af fjolåret hafva utgjort i rundt tal 106 millioner kg.

Tillökningen under innevarande års nio första månader blir således: för råg ungefär 22 1/2 millioner och för rågmjöl 5 milio-ner kilogram. Ökningen visar alltså ej mindre än omkring 20 procent. Enär införseln af nämnda artiklar varit ganska stark äfven under innevarande månad, skall sannolikt vid dess slut tillökningen visa sig ännu större.

Med blicken fäst på denna jätteimport och med ganska stora inneliggande förråd, som ej vinna någon möjlig afsättning, kunna våra jordbrukare ej gerna hysa de tackammaste känslor mot regeringen, helst det just var genom hr Thempanders egen personliga mel-lankomst, som de annars befintliga utsigterna för spannmålstullar störtades. Det kan ej väcka förvåning, att den Thempanderska mi-nistären — företrädesvis chefen — ej röner någon större popularitet hos landtbefolkning- en, ty tullfrågan är för landtbruket vida mera en lifsfråga, än hvad grundskatternas aflyttande någonsin varit.

Och allt mera framträdanden på tullar, som skydd mot utlandets skyddstullar. Öfver allt der två eller tre landtbrukare äro samlade, är frågan på tal och om ministären fallas ingalunda de vanligaste omdömen.

Senast har Kinda lärauds hushållnings-gille vid sitt i tisdags hållna samman-träde beslutat att till Östergötlands hushållningsällskaps nästa sammanträde fram-ställa frågan om spannmålstullar såsom dis-kussionsämne. Äfven lär enskild motion kom-ma att ingifvas i samma syfte.

Det är ansagligt och önskligt, att så många af hushållningsällskapets medlemmar bland Östergötlands jordbrukare och öfriga befolk-

ning, som intressera sig för tullfrågan, då tillstädeskomma för att afgifva sin röst. En kraftig opinion, uttalad af ett helt läns in-sigtsfullast befolkning, måste alltid göra sitt till för att nedrifva de murar af doktrinarism, bakom hvilka vederbörande förskansat sig. Att frågan föll, då förra året en petition från hushållningsällskapet var ifrågasatt, berodde företrädesvis på ett par af länets mest infly-telserika personers uppträdande. Men ett år har gått sedan dess, och behöfvet af tullar har allt jemt växt.

Man bör kunna vänta, att frågan i år skall få en helt annan utgång.

Östgöta Correspondenten.

I *Svenska Dagbladet* för den 21 Oktober förekommer en uppsats, så lydande:

Ljuset under skäppan.

Till utgifvaren af *Svenska Dagbladet*.

Genom att högt och dristigt uttala hvad alla svenskt sinnade människor tänkte eller hviskade man och man emellan, har gamle Ridderstad med ens blifvit Sveriges kanske för ögonblicket populäraste man. Våra vederbörande och deras tidningar hafva hjälpt till att än mer höja hans anseende medelst den första varningsrad, som blifvit honom tilldelad af "en mycket högt stående person" genom Göteborgsposten, deri för ovan-lighetens skull sekunderad af hans goda vän Göteborgs Handels- och Sjöfarts-Tidning. Ingen kunde nemligen misstaga sig på att Göteborgspostens artikel för den 1 Oktober under titel "Östgöta Corresponden-ten och höga vederbörande" var en vanlig *communiqué*, äfven om icke en ytterligare *communiqué* i Stockholms Dagblad bekräf-tat att så var förhållandet.

Så till vida är allt klart, men det är ett par punkter i Göteborgspostens uppsats, som synas förtjena en särskild upp-märksamhet. Tidningen säger sig "kunna knappt förstå, att vår äldrige samtida icke lagt märke till de upplysningar, som från skilda läger meddelats rörande det senaste ministerrådet, hvilket väl svårigen får anses innebära löften om ytterligare und-fallenhet för norrmännens orättmätiga an-språk".

Det är säkert många flere än Linköpings-veteranen, som försummat att "lägga märke till" dessa intressanta upplysningar, och Göteborgsposten skulle hafva gjort mycket väl i att tala om hvilka de äro. Skall man räkna dit nedläggandet af majestätsbrotts-åtalet mot herrar Hölaas och konsorter, utnämningen af hr Bernhoft till general-konsul i Köpenhamn och andra liknande offentliga åtgärder? Eller kanhända herr Sverdrups något för öppenhetiga förklaring i stortinget, på hvilken den officiella tid-ningen till en början icke kunde tro, innebärande i förtäckt ordalag att konungen och hans nruvande svenska konselj lofvat att skaffa Norge suprematet i behandlingen af de diplomatiska ärendena, i trots af hvad riksdagen kunde komma att vilja eller säga? Eller skulle det måhända vara Jaabæks märkliga urskuldande inför sina val-män för det han röstat i stortinget för den två gånger förut framställda, men båda gång-erna nästan hänfullt tillbakavisade kung-liga propositionen, om höjande af kronprin-sens apanage, på den grund att detta till-skott till civillistan skulle utgöra ett vilkor eller en köpeskilling för konungens bi-fall till Sverdrups befordran till statsmi-nister och det norska vensterväsendets upp-höjande till unionellt regeringsprogram? Än-nu kunna nog framletas flera *upplysningar* af samma beskaffenhet, och om ej Göte-borgsposten vill underkasta sig besväret att plocka fram dem, torde väl nästa års riksdagsarbete bidra till att bringa dem i ljuset.

Tidningen kallar det vidare "temligen taktlöst" af Östgöta Correspondenten att påstå, det konungen efter riksrättsdomen borde hafva afsagt sig norska kronan. Denna taktlöshet torde delas af många politiskt tänkande män både i Norge och Sverige, och det påstås till och med i det förra landet, att konungens närmaste omgifning der skall hafva tillrädt just ett sådant beslut såsom den enda utvägen att rädda kronans oberoende och värde samt den enda handling, som å konungens sida kunde följa på hans högstämde diktamen till statsråds-protokollet. Det är ingen hemlighet att venstern och dess ledande män med häf-ven motsägo just den eventualiteten; få, om eus någon, tänkte då på möjligheten af någon expedition till Canossa.

I samma tidning och samma nummer förekommer vidare:

"Östgöta Correspondenten och dess äldrige utgifvare äro fortfarande från alla håll och landsändar föremål för hyllningar, som kunna kallas verkliga storartade. I tisdagens nummer af tidningen offentliggöres åter en mängd skrivelser, uttalande tack och gill-lande af redaktionens modiga uppträdande mot höga vederbörande. Rörande skrivel-sernas offentliggörande säger redaktionen, att det i sanning icke sker "för att derige-nom smicka oss själve eller för att lägga något slags hyende under oberättigad själv-visk fäffinga", en förklaring, som väl kan sinas öfverflödig, när det gäller en sak, der kändedomen om allmänna tänkesättet har så ofantlig stor betydelse, men som å andra sidan väl kan anses påkallad af den radi-kala pressens af afund och illa dold grä-melse dikterade yttranden om dessa säll-synta ovationer å en tidningsutgifvare.

Redan i ett föregående nummer tog Rid-derstad i eget namn till ordet i sitt blad och tillbakavisade i hofsamma ordalag de missaktande uttryck, som genom Göteborgs-posten rigtats mot honom personligen med

anledning af den famösa tidningsartikeln. Men spetsen saknades ej heller, då han gjorde den ironiska anmärkingen, att om han endast vore en radoteur, så vore följ-aktligen allt det uppmärksammande erkän-nande har egnat konung Oscar II med hän-syn till den ställning högst densamme in-tog före och under den norska riksrätten äfven — ett radoteri."

I *Smålands Allehanda* för onsdagen den 21 Oktober läses efterföljande uttalande:

På tal om ett redan anställt åtal för tryckfrihetsbrott föres tanken hän till ett annat dylikt, som enligt hvad i de offici-ösa tidningarne förmållts, varit påtänkt, men i följd af en högre vilja lärt öfvergifvits, nemligen mot utgifvaren af "Östgöta Cor-respondenten" för de i sagda tidning nyligen införda kraftiga och fosterländska arti-klar rörande Sveriges tilltänkta ytterli-gare nedsättande i sin ställning inom den olycksaliga unionen med Norge. Jag säger "olycksaliga", ty lycksalig har den aldrig varit och lär ej heller kunna blifva; men den kunde vara åtminstone utbärlig, om den agitation, som nu bedrivs för och emot densamma "utveckling", öfvergäfvos och allt finge blifva vid det gamla, så att Sverdrup och hans anhang nöjde sig med att regera i Norge och svenskarne finge beställa om sitt hus själva. — Att "Öst-göta Correspondenten" uti de angifna arti-klarne med aktningvärd frimodighet och i ett aktningvärdt språk uttalat hvad hela den del af svenska folket, som förstär saken och ej för egna personliga fördelar "gör i politik", tänker och känner, är så utom allt tvifvel, att icke ens den, "som står högt öfver partierna", kan derom hysa någon annan föreställning. Beklagligt är dock, att den svenska pressens förmåligare orga-ner af skilda åsichter i andra politiska frå-gor hindras att med den enighet, styrka och fosterlandskänsla, det viktiga ämnet kräfer, behandla detsamma och derunder för allmänheten tillräckligt klart framställa den verkliga fara för landets ära och sjelfständig-het, som ligger i fortgåendet på det slut-tande plan, den svenska regeringen i uni-onsfrågorna beträdd, och på hvilket den sträfvare efter att få det magtegende partiet i riksdagens andra kammar till sällskap. Om man lägger märke till det sätt, hvarpå dessa organer omnämnt artiklarne i "Öst-göta Correspondenten", särdeles den senaste och skarpaste, skall man finna att "Dagligt Allehanda" med gillande af innehållet i allmänhet aftryckt den mattaste delen deraf, men utslutit de hvassare ställena; att "Stockholms Dagblad" och "Göteborgspo-sten" på ett temligen opassande sätt sökt inblandna konungen personligen i frågan om, hvarföre utgifvaren af Östgöta Correspon-denten herr Ridderstad ej blifvit för arti-klarne innehållt åtalad; att "Göteborgs Hand-els-tidning", som städs kräfer aktning inom pressen blott för sig sjelf och ett städdt skriftsätt mot dess representanter, endast i fråga om herr Hedlund samt, så snart talet kommer på Norge och dess ra-dikaler, alltid räkar i vredesmod, öfveröst herr Ridderstad med ovet, såsom t. ex. att han "illfånas att spela en politisk roll, som ligger öfver hans begåfning", att han "går på i ullstrumporna och slår på larm-trumman", att han "påminner mycket om salig Tinnerholm i världen" (en bekant stor-ljugare), att "gamle Ridderstad icke vinner något martyrskap med all sin sträfvan", m. fl. yttranden, hvilka äro allt för lumpna att kunna förskrifva sig från herr Hedlund sjelf utan endast vittna om, att han ej till-räckligt noga ser efter sina egna och Hand-els-tidningens pojkar; samt att "Svenska Dagbladet" i en, som vanligt, väl skriven artikel tagit både ministären och det "kongl. sängkammarsorganel" (hvarföre skall nöd-vändigt ett oqvade vara med?) Stockholms Dagblad samt Göteborgs-Posten i upptuk-telse för deras utlåtelse i frågan; och lik-väl äro både Svenska Dagbladet och Göte-bords-Posten verkliga och Stockholms Dag-blad affekterad motståndare af den nu följda unionspolitiken. — Genom ett sådant för-faringsätt sins emellan bland dem, som vilja verka för samma sak, kan ju ej gerna någon framgång åt denna sak uppnås. Att för öfrigt, såsom Göteborgs-Posten uti sin uppsats i ämnet sangviniskt nog antager, det nyss timade ombytet af utrikesminister "svårigen får anses innebära löften om undfallenhet för norrmännens orättmätiga anspråk" — uttrycket är så inkrångladt, att det blir mindre begripligt — lär väl icke heller vara så gifvet; tvärt om tyckes den nye utrikesministern i följd af sitt gifte icke vara alldeles ovan vid den på högre ort nu så omtyckta konsten att "dars i efter norsk pipa."

I *Nya Dagligt Allehanda* för den 19 Oktober förekommer efterföljande:

Helsing till C. F. Ridderstad!

Vi hafva till införande i tidningen mot-tagit följande, hvilket vi så mycket hellre bereda plats, som vi i allo instämma deri, och vi lägga till insändarnes lyckönskning- ar våra egna.

Gärdagen, som var söndag, hindrade hels-ningens offentliggörande på vederbörlig dag. "Till C. F. Ridderstad den 18 Oktober 1885. "Då Ni denna dag firar Eder sjutioniede fö-delsedag, hafva vi känt oss manade att på detta sätt till Eder framföra vår helsing. Vi bedja att få uttala vår hängivenhet och vördnad icke blott med tanke på Eder långa hedrande för-fattarebana eller Edert framfarna lif i öffent-lighetens tjänst, utan derjemte särskildt med afseende fästadt vid de fosterländska och man-liga ord, Ni uttalat i den af våra dagars frågor, som främst gäller svensk ära och svensk sjelf-ständighet. Mätte Ni ännu i många år med samma mankraft kunna arbeta i fosterlandets tjänst!

Svenske män med svenskt sinnelag."

Till hvad vi här anført ur andra tidnin-gar skulle vi, derest utrymmet det med-gifvit, haft stor anledning att ytterligare tillägga ett och annat.

I följande nummer torde vi härtill åter-komma.

Att redaktionen af Östgöta Correspon-denten känner sig hafva behof af att, till sitt försvar, återgifva hvad andra aktade tidningar uttala, bör ingen af våra respek-tive läsare förundra sig öfver.

För öfrigt ämnar redaktionen för egen del icke upptaga någon af de smutsiga stridshandskar, som skandalpressen utkastat emot oss.

Skola Sveriges intressen äno äsidossättas?

Under denna öfverskrift läser man i "Vi-kingen" bl. a. följande, som nog tål att tänka på:

Sedan norska regeringen utverkat sig ned-sättandet af en skandinavisk postkomité, sam-manträdde en sådan i Köpenhamn, bestående af tre danskar, två normmän och en svensk.

Hvarför just från Sverige, som egentligen blott hade uppoffringar, men icke nämnvärda fördelar att vänta, endast en delegerad (en hö-gre civiliehbetsman) skulle vara med är fast obegripligt, då det dessutom var öfver svensk mark, som största väglängden till lands skulle passeras.

Förhandlingarne ledde, såsom normmännen sjelfva erkänna, till "ett för Norge mycket gyn-samt resultat", under det att de för Sverige blifvit af "mindre intresse".

Jo, jo men! såvida man icke vill räkna följ-ande omständigheter intressanta nog för oss, nemligen:

1. att vi få betala 52,000 kr. årligen för det att de norska affärsmännen skola få en tidsvinst af 48 timmar;

2. att vi härigenom beredt samma affärsmän "en (såsom Norska Dagbladet sjelft säger) ganska betydlig fördel så väl med hänseende till ränteberäkning af peningremisser och värdepapper som med hänseende till den norska af-färsverldens konkurrens med de större svenska städerna på marknaderna i det att Kristiania efter den föreslagna ordningen skall i sådant af-seende blifva städd på fullkomligt lika fot med Stockholm!"

3. att den norska posten skall, i stället för att såsom hittills genomföra Sverige ända till Malmö, nu afbryta denna transitering redan vid Göteborg;

4. att sjöförslingen till Fredrikshavn skall öfvergå från ett svenskt till ett danskt rederi.

5. att ått danska statsbanorna öfverlemnas besörjandet af Göteborg-Fredrikshavns-traden, hvilken derigenom alltid naturligtvis kommer att ligga i danska händer;

6. att Sverige beviljar nedsättning (detta på-räknar man i Norge såsom "sannolikt!") i sin transitogdötgörelse till 12- å 15,000 kronor.

Det kontanta bidraget är naturligtvis från Norge och Danmark större än från Sverige (från Norge 116,000 kr.); men såsom vanligt har man förstätt att äfven i detta fall, der Sverige är i alla afseenden den tappande, hvälfva en stor del af bördan ifrån sig på oss. Norska Dagbladet erkänner sjelft att "Norges andel i utgifterna är mycket moderat i förhållande till den utomordentliga betydelse anordningen har för oss". Det medgifver äfven, att Sverige icke vinner annat än en "morgoninlemning från Göteborg och en reservinle, ifall af "ishinder i Öresund och Bälternas". Tidningen hoppas der-för, att stortinget skall bevilja de från Norge påräknade medlen.

Att Sverige skall betala för underhållet af postkupéexpeditionen Göteborg-Mellerud 27,000 kr. och för dito mellan Mellerud och norska gränsen 13,000 kr. (utom 12,000 till det danska ångfartyget, som går mellan Göteborg och Fre-drikshavn) är ju orättvist, då de båda först-nämnda utgifterna ske blott i norsk intresse och till skada för den svenska affärsverlden. Något sådant bör således alldeles icke ifrågakomma.

Dessutom anse vi, att fri täflan bör lemmas emellan de trenne nationernas ångbåtsbolag i fråga om sjöpostföringens besörjande. Det kan vara alldeles tillräckligt att danskarnes slagit under sig ångbåtsfarten i Öresund.

Bedröfligt är emellertid att, såsom den gamle klarsynte utgifvaren af Post- och Inrikes Tid-ningar en gång påstod och visade, det icke är möjligt för Sverige att ingå i underhandlingar med något främmande land, utan att *förlosterna* och *uppsifrågarna* hufvudsakligen tillfalla oss och fördelarne dem, med hvilka vi underhand-lat.

Från 1 Oktober

mottages prenumeration

å

Östgöta Correspondenten

till årets slut med . . . . .kr. 2.25.

för 1 månad med . . . . ., 1.00.

Vid prenumeration å posten till-kommer postbefordringsafgiften, som utgör en femtedel af prenumerations-priset.

Herrar Affärsmän!

Alldenstund Östgöta Correspondenten bland tidningar inom Östergötland har den största spridningen, samt med hänsyn till de olika orterna af provinsen en ganska jemnt fördelad omsättning, tillåta vi oss att på detta sätt fästa herrar affärs-mäns uppmärksamhet på tidningens lämp-lighet för spridandet af annonser och till-kännagifvanden i allmänhet.

Skulle några tidningsförsäljningskontor vare sig i Stockholm eller Göteborg eller å andra lämpliga platser inom riket vilja åtaga sig lösnummerförsäljning af Öst-göta Correspondenten, anhålla vi att der-om blifva benäget underrättade. Affären skall alltid på ett tillmötesgående sätt och vanliga vilkor af oss beredvilligt motes och behandlas.

Red. af Östgöta Correspondenten.

Linköping, C. F. Ridderstads Boktryckeri, 1885